

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності

КОМПЛЕКСНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

з теми:

**СУЧАСНІ НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ПАТ «ОДЕСЬКИЙ
КАБЕЛЬНИЙ ЗАВОД «ОДЕСКАБЕЛЬ»)**

Науковий керівник комплексної
випускної роботи д.е.н., професор Семенова В. Г.
(вч. ступінь, посада, П.І.Б.)

Розділ Інноваційний розвиток підприємства як основа
забезпечення ефективності його діяльності

Виконавець Джапарідзе Давид Роландійович
(П.І.Б. студента)

Науковий керівник д.е.н., проф Семенова В.Г.
(вч. ступінь, посада, П.І.Б.)

Одеса 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Семенова В.Г.
“ ” 2020 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка та стратегія розвитку підприємства»
(назва магістерської програми)

на тему:
«Інноваційний розвиток підприємства як основа забезпечення ефективності його
діяльності»
(назва теми)

Виконавець:

студент факультету економіки та управління
підприємництвом

Джапарідзе Давид Роландійович
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

д.е.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Семенова Валентина Григорівна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

2020

ЗМІСТ

стор.

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	
1.1 Сутність та передумови інноваційного розвитку підприємства	7
1.2 Основні напрямки інноваційного розвитку підприємства	11
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПАТ «ОДЕСЬКИЙ КАБЕЛЬНИЙ ЗАВОД «ОДЕСКАБЕЛЬ»»	
2.1 Характеристика діяльності ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель»»	17
2.2 Основні техніко-економічні показники діяльності ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель»».....	37
2.3 Аналіз показників інноваційного розвитку в ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель»».....	47
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПАТ «ОДЕСЬКИЙ КАБЕЛЬНИЙ ЗАВОД «ОДЕСКАБЕЛЬ»»...59	
ВИСНОВКИ.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Економічна криза та посилення конкурентної боротьби вимагають від вітчизняних підприємств комплексного підходу щодо формування конкурентних переваг та реалізації високоефективної конкурентної стратегії. Однак на підприємствах сьогодні відсутній комплексний підхід щодо врахування впливу усіх чинників підвищення конкурентоспроможності підприємства. Недостатня увага, зокрема, приділяється внутрішнім виробничим чинникам, які напряду впливають на можливість підприємства випускати конкурентоспроможну продукцію у поточному періоді та формувати конкурентну стратегію на перспективу.

Інноваційна розвиток перебуває в динамічній єдності та боротьбі протилежностей з процесом виробничої діяльності підприємства. З одного боку, добре налагоджений виробничий процес має раціонально підібрані ресурсні складові й опирається нововведенням, оскільки це перешкоджає його стабільності, змушує вдаватися до змін, які не завжди приносять реальні результати.

З іншого боку, стійкий розвиток підприємства залежить не стільки від його ресурсних можливостей, скільки від інноваційного характеру його зусиль: для підтримання виробничої діяльності підприємству потрібно забезпечити конкурентоспроможність продукції, що неможливо без інновацій та оновлення.

Лише постійна і систематична інноваційна діяльність забезпечує підприємству ефективність і довгострокове існування. Чим глибше нововведення проникають у використовувані матеріальні ресурси, тим ефективнішою є віддача від вкладених у виробництво інвестицій, тим фундаментальною і тривалішою стає конкурентоспроможність підприємства [17, с.144].

Технічний прогрес означає систематичне вдосконалення продукції, впровадження у виробництво нової техніки і передової технології, широке поширення передових методів праці, удосконалювання форм виробничих процесів і організаційної структури виробництва. В економіці підприємств технічна сторона виробництва, рівень розвитку техніки і технології мають найважливіше значення.

Мета роботи полягає в дослідженні економічної сутності інноваційного розвитку як основу підвищення ефективності діяльності ПАТ «Одеський кабельний завод» на основі проведеного аналізу його діяльності.

Для досягнення поставленої мети в роботі необхідно вирішити **наступні завдання:**

1. Дослідити сутність інноваційного розвитку підприємства.
2. Проаналізувати систему показників, що характеризують інноваційну діяльність підприємства.
3. Проаналізувати основні техніко-економічні показники підприємства ПАТ «Одеський кабельний завод».
4. Дослідити показники інноваційного розвитку підприємства ПАТ «Одеський кабельний завод» в динаміці останніх років.
5. Запропонувати шляхи підвищення інноваційного розвитку підприємства ПАТ «Одеський кабельний завод».
6. Обґрунтувати доцільність впровадження запропонованих заходів в ПАТ «Одеський кабельний завод».

Об'єктом дослідження є виробнича діяльність ПАТ «Одеський кабельний завод».

Предметом дослідження є теоретичні та методологічні аспекти інноваційного розвитку як засобу забезпечення конкурентоспроможності підприємства.

Методи дослідження: метод статистичного, теоретичного, факторного та фінансового аналізу, метод порівняння та абстрагування

Інформаційна база дослідження - наукові публікації, матеріали досліджень, періодичних видань, монографії, дані звітності підприємства ПАТ «Одеський кабельний завод» за 2017–2019 роки, внутрішня документація та регламенти підприємства, що відповідно були оброблені й узагальнені для одержання необхідних висновків і рекомендацій.

Практичне значення роботи: результати, що були отримані в ході виконання кваліфікаційної роботи, можуть бути використані ПАТ «Одеський кабельний завод» для реалізації подальшого інноваційного розвитку підприємства та підвищення ефективності діяльності.

ВИСНОВКИ

В роботі нами було проведено дослідження щодо теоретико-методологічних засад визначення інноваційного розвитку підприємства. У першому розділі ми розглянули поняття інноваційного розвитку підприємства та передумови інноваційного розвитку підприємства, досліджена структура інноваційного процесу та класифікація інновацій.

У другому розділі нами була приведена загальна техніко-економічна характеристика діяльності ПАТ «Одескабель», розраховані основні показники ефективності діяльності та проаналізовано показники інноваційного розвитку ПАТ «Одескабель» в динаміці останніх років.

В результаті проведеного дослідження можливо зробити такі висновки:

Результати аналізу основних показників, які комплексно характеризують господарську діяльність товариства показали, що протягом трьох років обсяг виробленої продукції та обсяг реалізованої продукції мали неоднозначні тенденції до змін.

Зменшення показника фондівддачі свідчить про зниження ефективності використання основних засобів з кожним роком. А коефіцієнт оборотності оборотних засобів свідчить про зниження ефективності їх використання в 2019 році до показника 2017 року.

Спостерігається тенденція зростання витрат на 1 грн. реалізованої продукції з 0,93 грн. у 2017 р. до 0,97 грн. у 2018 та 2019 рр., що негативно характеризує діяльність підприємства.

Прибуток від реалізації знижувався протягом трьох років і в 2019 р. склав 53724 тис. грн. Проте чистий прибуток підприємства протягом трьох років зростав та склав 17717 тис.грн. у 2017 році.

Технічна озброєність праці у 2017 році склала 248,33 тис.грн/ос. Цей показник показує озброєність праці активними основними фондами. В 2019 році даний показник склав 268,47 тис.грн. Таким чином, вартість активної частини з кожним роком зростає і приріст складає 20,15 тис./ос або 8,11%.

Коефіцієнт оновлення у 2017 році склав 0,18, а в 2019 році – 0,19. Цей показник визначає частку від наявних на кінець звітного періоду основних засобів, яка складає нові основні засоби. Таким чином кількість нового обладнання з кожним роком збільшується, що є позитивною тенденцією на підприємстві.

Обсяг виконаних науково-технічних робіт у 2019 році склав 224673 тис.грн, що більше ніж у попередніх роках. Приріст склав 14176 тис. грн. в 2019 році в порівнянні з показником 2017 року. Кількість нових технологічних процесів збільшилося на 1 од, або на 3,33 %.

В третьому розділі роботи запропоновані та економічно обгрунтовані заходи, спрямовані на активізацію інноваційного розвитку підприємства ПАТ «Одескабель»:

1. Збільшення обсягів виробництва інноваційної продукції: кабелю Н1Z2Z2-К безгалогенного для сонячних електростанцій.
2. Скорочення відходів виробництва внаслідок модернізації устаткування.

Сумарна економія собівартості (приріст прибутку) складе 10863,75 тис. грн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кондратьев Н.Д. Большие циклы конъюнктуры и теория предвидения / Н.Д. Кондратьев. – М.: Экономика, 2013. – 321 с.
2. Шумпетер Й. Теория экономического развития: исследования предпринимательской прибыли, капитала, кредита и цикла конъюнктуры / Й.Шумпетер; пер. с англ. Л.И.Кравченко. – М.: Прогрес, 2014. – 455 с.
- 3 Твисс Б. Управление научно-техническими нововведениями / Б.Твисс. – М.: Экономика, 2015. – 193 с. 4. Санто Б. Инновация как средство экономического развития: пер. с венг. / Б.Санто. – М.: Прогресс, 2015.–321 с.
5. Валдайцев С.В. Антикризисное управление на основе инноваций / С.В. Валдайцев. – М.: Проспект, 2015. – 213 с.
6. Волдачек Л. Стратегия управления инновациями на предприятии : учеб. пособие / Л. Волдачек, О. Волдачкова. – М.: Экономика, 2014. – 167 с.
7. Кабанов А.І. Роль держави та ринкових механізмів у здійсненні інноваційного розвитку вугільної галузі / А.І. Кабанов, Ю.З. Драчук, О.М. Яременко // Економічний вісник Донбасу. – 2012. – № 4 (10). – С. 4-11.
8. Уткин Э.А. Инновационный менеджмент : монография / Э.А. Уткин, Г.И. Морозова, Н.И. Морозова. – М. : АКАЛИС, 2013. – 208 с.
9. Райзберг Б. А. Современный экономический словарь / Б.А. Райзберг, Л.Ш. Лозовский, Е.Б. Стародубцева. – 5-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2014. – 494 с.
10. Фатхутдинов Р.А. Инновационный менеджмент: учебник / Р.А. Фатхутдинов. – 6-е изд., испр. и доп. – Спб.: Питер, 2016. – 448 с.
11. Афанасьев Н.В. Управление развитием предприятия: монография / Н.В. Афанасьев, В.Д. Рогожин, В.И. Рудыка. – Харьков : Изд. Дом "ИНЖЭК", 2017. – 184 с.
12. Плугіна Ю.А. Інтелектуальний розвиток: сутність поняття / Ю.А. Плугіна // Вісник економіки транспорту і промисловості. – Харків, 2016. – № 36. – С. 193-196.

13. Гапоненко А.Л. Стратегическое управление : учебник / А.Л. Гапоненко, А.П. Панкрухин. – М. : Изд-во "ОМЕГАЛ", 2015. – 464 с.
14. Погорелов Ю.С. Категорія розвитку та її експлейнарний базис / Ю.С. Погорелов // Теоретичні та прикладні питання економіки. – К., 2016. – Вип. 27, т. 1. – С. 30-34.
15. Кибиткин А.И. Концептуальный подход к оценке инновационного развития предприятия / А.И. Кибиткин, М.Н. Чечурина // Вестник МГТУ. – 2015. – Т. 14, № 2. – С. 427- 434.
16. Ілляшенко С.М. Управління інноваційним розвитком: проблеми, концепції, методи : навч. посібник для студ. вузів / С.М. Ілляшенко. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2014. – 278 с.
17. Федулова І.В. Синергетична еволюційна модель інноваційного розвитку підприємства / І.В. Федулова // Наук. пр. Нац. ун-ту харч. технологій. – 2015. – № 36. – С. 114-118.
18. Поляков С.Г. Модель инновационного развития предприятия / С.Г. Поляков, И.М. Степнов // Инновации. – 2016. – № 2-3 (59- 60). – С. 36-38.
19. Адаменко О.А. Концептуальні засади інноваційного розвитку підприємств / О.А. Адаменко // Наукові праці Національного у-ту харчових технологій. – 2015. – № 35. – С. 5-10.
20. Мороз О.С. Формування системи показників для оцінювання інноваційного розвитку підприємства / О.С. Мороз // Економіка Крима. – 2016. – № 3(40). – С. 263-266
21. Семенова В. Г. Напрямки ефективного розвитку підприємств кабельної промисловості / В. Г. Семенова // Технолог. аудит и резервы пр-ва. – 2015. – № 2/6 (22). – С. 54-57.
22. М.А. Йохна, В.В. Стадник. Економіка і організація інноваційної діяльності. Навч. посібник. – К., 2015 р.
23. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика / За ред. док. екон. наук, проф. Л. І. Федулової. – Київ : «Основа», 2014. – 552 с.

24. Семенова В. Г. Інноваційний розвиток підприємств в Україні: фінансовий аспект / В. Г. Семенова // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: збірник наукових праць ХНАДУ. – Харків: ХНАДУ, 2017. – № 1 (6). – С. 165-170.
25. Янковська О. І. Еволюція моделей інноваційного процесу/О. І. Янковська // Економіка. Управління. Інновації: електронне наукове фахове видання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.jibuv.gov.ua/e-journals/eui/2013_2/13yoimip.pdf.
26. Економіка і організація інноваційної діяльності: Підручник/ Олег Волков, Микола Денисенко, Алла Гречан та ін.; Під ред. Олега Волкова, Миколи Денисенко,; М-во освіти і науки України, Київський нац. ун-т технологій та дизайну. - К.: ВД "Професіонал, 2016. - 959 с.
27. Турило А.М. Оцінка ефективності інноваційного лізингу / А.М. Турило, Т.А. Черемисова // Фінанси України. – 2015. – № 1. – С 44-48.
28. Стадник В. Інноваційний менеджмент: Навчальний посібник/ Валентина Стадник, Микола Йохна,. - К.: Академвидав, 2017. - 463 с.
29. Михайлова Л.І., Турчіна С.Г. - Інноваційний менеджмент: навчальний посібник для вузів. – Київ: "Центр навчальної літератури" – 2016 р. - 247 с.
30. Харів П. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів: монографія/ Петро Харів,; Тернопільська акад. народного госп.. - Тернопіль: Економічна думка, 2015. - 323 с.
31. Лапко О. Інновації як предмет економічного дослідження // Вісник Академії державного управління при Президентові України. – 2016. – № 4. – С. 186-190.
32. Юданов А. Ю. Конкуренция: теория и практика: учеб.-практ. пособие / А. Ю. Юданов. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Ассоциация авторов и издателей «Тандем», «ГНОМ-ПРЕСС», 2015. – 384 с.
33. Ткаченко В. А. Основы конкурентных преимуществ и инновационного развития. Монография. / Подобщ. и науч. ред. проф.

Ткаченко В. А. – Д.: ДУЭП, Монолит, 2014. – 476 с.

34. Водачек Л. Стратегия управления инновациями на предприятии / Л. Водачек, О. Водачкова: сокращ. пер. со словац. – М.: Экономика, 2015. – 166 с.

35. Богданов А. И. Стратегическое управление научно-техническим прогрессом на предприятии / А. И. Богданов. – М.: ВАФ, 2016. – 219 с.

36. Инновационный менеджмент: концепции, многоуровневая стратегия и механизмы инновационного развития: учебное пособие для студентов вузов / ред. В. М. Анышин. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Дело, 2014. – 584 с.

37. Санто Б. Инновация как средство экономического развития [пер. с венг.] / Б. Санто. – М.: Прогресс, 2016. – 320 с.

38. Фатхутдинов Р. А. Инновационный менеджмент: учебник для вузов / Р. А. Фатхутдинов. – 2-е изд. – М.: ЗАО «Бизнесшкола»; «Интел-Синтез», 2017. – 624 с.

39. Інноваційний розвиток промисловості України / О. І. Волков, М. П. Денисенко, А. П. Герчан та ін.; під ред. О. І. Волкова, М. П. Денисенко. – К.: КНТ, 2015. – 648 с.

40. Ладика С. В. Інноваційний потенціал: сутність і основні визначення / С. В. Ладика // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – №20. – С. 17-90.

41. Ткаченко В.А. Инновационно-инвестиционная деятельность предприятий промышленности. Монография. / В.А. Ткаченко, Б.И. Холод, С.И. Чимшит. – Д.: ДУЭП, 2015. – 376 с

42. Лободзинська Т. П. Стан і проблеми виробництва інноваційної продукції підприємств електротехнічної галузі [Електронний ресурс] / Т. П. Лободзинська // Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». – 2017. – № 10. – С. 151-160. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evntukpi_2017_10_27

43. ПАТ «Одескабель»: офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://odeskabel.com/main-rus/>

44. Публічне акціонерне товариство «Одеський кабельний завод «Одескабель»: База даних SMIDA [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://smida.gov.ua/db/participant/05758730>

45. Лавизина Е. Рынок КПП побеждает экспорт /Елизаветта Лавизина // BUILD Review. – 2016. – №5 (84). – С. 46-49.

46. Принципи (кодекс) корпоративного управління ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель». – 2017 р. – 8 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://05758730.smida.gov.ua/>

47. Герасимчук, В. Г. Інноваційно-інвестиційний розвиток промисловості України: проблеми і перспективи [Текст] / В. Г. Герасимчук // Інвестиції: практика та досвід. – 2014. – 23 червня (№12) – С.14-17.

48. Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України від 19.02.2017 р. № 0121-01.– Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01>

49. Бугай В.З., Білий Є.Л. Удосконалення методичного підходу щодо оцінки поточної ліквідності балансу підприємства // Вісник Запорізького національного університету.– Серія: Економічні науки.– 2015.– №1. – С. 28.

50.Давиденко Н.М. Ліквідність та платоспроможність як показники ефективності фінансового менеджменту підприємства // Актуальні проблеми економіки.– 2014.– №2. – С. 36–40.

51. Дорошенко А.П. Оцінка ліквідності та платоспроможності в контексті діагностики загального фінансового стану підприємства // Ефективна економіка.– 2016.– №3 // www.economy.nauka.com.ua.

52. Вовк В., Бугай О. Ліквідність та платоспроможність: економічна суть та експертна оцінка// Галицький економічний вісник.– 2017.– №3. – С. 169–173.

53. Семенова В. Г., Обертайло М. В. Методики аналізу показників інноваційно-інвестиційного розвитку промислових підприємств / В. Г.

Семенова, М. В. Обертайло // Економічний аналіз. Зб. наук. праць / Терн. націон. екон. ун-т; Редкол.: проф. Шкарабан С. І. та ін. – Тернопіль – 2012. – Вип. 10. – Ч.3. – С. 382 – 387.

54. Семенова В. Г., Гусєва М. В. Оцінка стану та динаміки основних показників інноваційної діяльності промислових підприємств. Економіка підприємства в умовах ринкових перетворень: монографія / За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. О. Г. Янкового. – Одеса : Атлант, 2010. – С.75 – 81.

55. Семенова В.Г. Використання моделей одного часового ряду для прогнозування економічних показників у сучасних умовах / В.Г. Семенова. К.Д. Семенова // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2018. - Випуск 3 (26). – С. 334-341.

56. Семенова В.Г. Інноваційний розвиток підприємств в контексті диверсифікації діяльності. Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць / За ред. М. І. Зверькова (голов. ред.) та ін. Одеса : Одеський національний економічний університет. 2019. № 2-3 (70-71). С. 219-226.

57. Semenova V. Financial support for formation of intellectual capital of enterprises Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2018. - Том 1 (24). – С. 190-195.

58. Бондар Н. Економіка підприємства: Навчальний посібник/ Наталія Бондар, Валерій Воротін, Олег Гаєвський,; За заг. ред. А. В. Калини; Міжрегіональна академія управління персоналом. - К.: МАУП, 2015. - 350 с.

59. Бойчик І. М. Економіка підприємства. Навчальний посібник. / І. М. Бойчик. – К. : Атіка, 2014. – 480 с.

60.Методи прогнозування [Електронний ресурс]. – Режим доступу:[newground.ru>upriod/ vensel/doki/r5-p2-3.doc](http://newground.ru/upriod/vensel/doki/r5-p2-3.doc)

61. Карімов І. К. Інформаційно-обчислювальні системи в економіці: Навч. посібник / Карімов І. К. – Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2016.– 250 с.

62. П'ятницька Г. І. Інноваційні стратегії в сучасних умовах господарювання: суть та наукові підходи до формування вибору / Г.І. П'ятницька // Проблеми науки. – 2015. – № 11. – С. 21–29

63. Ковальчук І.В. Економіка підприємства : Навч. посіб. / І.В. Ковальчук. – К. : Знання, 2014. – 697 с.

64. Кириченко О. А. Системний розвиток інноваційної діяльності / О. А. Кириченко, Ю. Г. Вигівська // Інвестиції: практика та досвід. – 2014. – № 11. – С. 16-20.

65. Капітан І. Б. Формування стратегічного управління інноваційною діяльністю підприємств на засадах маркетингу// Актуальні проблеми економіки. – 2017. – № 11(65). – С. 137-143.

66. Єрмошенко М.М. Проблеми державного регулювання інноваційного розвитку підприємств і шляхи їх розв'язання // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – № 3. – С. 45–55.